

Cena numeru 15 gr.

Redakcja i Administracja:
Kraków
ul. Dunajewskiego 5
Telefon Redakcji 308
Telefon Administracji 310
Adres dla telegramów:
NAPRZÓD KRAKÓW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ

Miesięcznie zł. 3.50

Tygodniowo 80 groszy

Zagranicą 7 złotych

Wychodzi oddzielnie rano z wyjątkim poniedziałkiem i dni poświęconych

Konto PKO Kraków 400,670

„SONORA“ najlepsze w świecie amerykańskie gramofony
nadeszły do sklepu
HELENY SMOLARSKIEJ, SZEWSKA 9.

Kłeska powodzi

Kraków, 2 lipca.

Kłeska powodzi nawiedziła podkarpackie dzielnice Polski, w których znajduje się górny bieg rzek polskich, a więc Śląsk Cieszyński, Małopolskę Zachodnią i Wschodnią, Uroczaje, które zapowadały się świetnie, zostały zniszczone przez długotrwałą ulewę w czerwcu, a nado w dzielnicy naczel, nawiedzanej przez powódź, wylewy wyrządziły ogromne szkody materialne.

Znacznie ucierpiało miasto Kraków, którego niżej położone ulice zostały zalane. Mamy ministerstwo robót publicznych, mamy okręgowe

dyrekcje robót publicznych, mamy liczny i kosztowny personal urzędniczy resortu robót publicznych, — nie mamy tylko jednej rzeczy, mianowicie nie mamy żadnych robót publicznych... Rezultatem tego stanu rzeczy jest fakt, że Kraków nie jest zabezpieczony przed powodzią, chociaż idzie tu tylko o dokonanie robót ochronnych, w większej części już dokonanych przed wojną przez rząd austriacki.

Możemy zwinąć ministerstwo robót publicznych i za zaoszczędzone w ten sposób pieniądze wykonać parę najkonieczniejszych robót publicznych w Polsce...

Powódź w Krakowie

AKCJA RATOWNICZA

Jak donosiliśmy, noc z wtorku na środę miała być krytyczną dla Krakowa, ze względu na olbrzymie masy wód, zbliżających się do Krakowa z dopływów górnych Wisły. Komitet powodziowy czuwał przez całą noc w dyrekcyjnym biurze publicznego odbierając co pół godziny szczegółowe raporty o stanie wód. Do godz. 6 rano woda na Wiśle pod Krakowem wzbierała równomiernie na 4 cm. co godzinę, aż dopiero od godz. 6—7 rano (średnio) zaznaczył się przybytek wody o 8 cm. a w następnym godzinie o 9 cm., tak że stan wody o tym czasie wynosił 5'60 m. ponad normalny. Był to maksymalny stan, po przekroczeniu którego Wisła musiał wylać na placu Groble. Ze względu na to, że Wisła przewyższyła już wysokość kanałową, woda zaczęła się wdzierać do nisz, a otworami poczęła wypływać na ulice, tworząc w miejscach niski poziom wody jeziora, oraz zalewając piwnice i sutereny domów.

Ulica Wojska w naliczonych miejscach, oraz Błonia koło kiosku przy Parku Jordana, A. 3 Mała, Al. w Parku Jordana, wylot ul. Smoleńsk, Wenecja, Al. Krasińskiego, plac Groble częściowo były zalane. W ulicach zalanych komunikacja piesza odbywała się na pomostach.

Piwnice i sutereny w dzielnicach Nowy Świat, Zwierzyniec, Debniki całkiem zalane.

ZOSTAŁO ZARZĄDZONE DEŁOZOWANIE MIESZKAŃCÓW.

W razie zarządzenia dełozowania uskutecznią je zaraz przygotowani pogotowie.

Przez całą noc

WEZBRANE FALE WISŁY NIOSŁY MASY DRZEWA

z zerwanymi mostów i kładek, części domostw, utopione szlaki hydria itd.

O godz. 4 nad ranem zarzucono

TRZY CIAŁA LUDZKIE

wioszone prądem wody. Według przypuszczeń były to mieszkańcy Dukli, których powódź nie oczekiwanie zaskoczyła przy ratowaniu dobytek domowego.

O godz. 5'30 rano nadeszła wiadomość z Żywca, że Sola wbrała w ciągu nocy o dalszych 70 cm. i że całe masy wód płyną ku Wiśle.

Z tego powodu oczekiwano było podniesienia się stanu Wisły pod Krakowem w godzinach wieczornych o dalsze 40 cm.

paratem ratunkowym tj. kobylicami, pomostami itp. Akcja przeciwpowodziowa kieruje inż. Szarek. We wtorek w godzinach przedwieczornych zwiędzi częściowo zalane Debniki komisarz rząd dr. Wawrausch, zaś między godz. 9 a 11 w nocy objechał wszystkie cztery wrazone rejonu miasta naczelnik inż. Kleczek wraz z radcą Fedorskim, kierownikiem biura dróg.

Za Salvatorem na ul. Klecia Józefa od domu pod 1 39 odbywa się komunikacja łodziami. Woda tłumnie zalała całą ulicę, aż poza rogatką Zwierzyniecką w stronę Przegorzał.

Byłymi publiczności przez cały wieczorny dzień wderowały do dzielnicy zalanych woda, przypatrniając się grozie powodzi.

PRZYJAZD MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Zdiszają we czwartek rano przyjeżdża do Krakowa minister spraw wewnętrznych p. Raciewicz. Minister objeździe powiaty województwa, celem naczynego przekonaania się o rozmiarach katastrofy.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

W godzinach popołudniowych, wskutek wdarcia się wody do kanałów coraz większa przestrzeń miasta stanęła wobec niebezpieczeństwa powodzi.

Prócz dzielnic, leżących na prawym brzegu Wisły gdzie woda już płynę ulcami, również na lewym brzegu cały szereg ulic znajduje się pod wodą, włącznie ma zalane sutereny i piwnice. Stróż pożarna przez cały dzień i nocą dełozowała mieszkańców zagrożonych dzielnic z sutereny i parteru, oraz pompowała wodę z piwnic w ulicach Podzamcze, Powiśle, Zwierzyniec, Wojska, Dietla, Wrzesińska, Zielona, Bonerowska i Lirowyszczyna. Do piwnic gmachów PKO wdarły wody z kanałów. Na wielu ulicach Podgorza potwierdziły się jeziora z wody wydobywającej się z kanałów.

STARY MOST NA WIŚLE GROZI RUNIENIEM

O godz. 6 wieczór policja zaalarmowała komitet powodziowy, że stary most na Wiśle, od tygodnia zamknięty dla komunikacji, poczyną się poruszać wskutek olbrzymiego naporu wód i zachodzi niebezpieczeństwo runienia.

Natychmiast zarządzone zostało pogotowie wojskowe, które w razie rozpoznania się mostu ma za zadanie rozbić mostu starego na drobne części, celem uniknięcia katastrofy, przez zderzenie oddziałów starego mostu z III mostem żelaznym.

Powódź w Małopolsce zachodniej

Gończakowice (PAT). Stan wody na Wiśle w Strumieniu we środe o godz. 17 wynosił 5.85 m. O godz. 19 woda opadła o 68 cm. i dochodził do wałów. Rzeka Kaniajka podniosła się w swoich brzegach. Na Białce woda opada.

URUCHOMIENIE KOLEI

Dyrekcja kolei państwowych w Krakowie komunikuje: Z dniem 1 bm. podjęto ruch na odcinkach Podłęże-Niepolime, Spytokwie-Wadowice, Skawna-Zator.

STATYSTYKA SZKÓD

Dotąd sporządziła dyrekcja robót publicznych szczegółową statystykę szkód, w pięciu powiatach województwa, a to krakowskiem, chrzanowskiem, wielickim, wadowickim i bielskim. W powiatach tych zostało 50 amn zalanych woda, — 21,800 morgów pola zniszczonych, 47,580 mieszkańców, osób, bądź to dełozowanych, bądź też bezpośrednio zagrożonych. Inne powiaty, jak brzeski, oświęcimski, nowotarski, nowosądecki i t. d. porokroty również olbrzymie szkody, dotąd jeszcze nie oszacowane. Według prowizorycznych obliczeń szkody wyrządzone powodzią we wspomnianych powiatach poważają wynoszą 20 milionów złotych. Wojewoda Kowalkowski zażądał od ministerstwa 200.000 złotych na dorządza

pomoce żywnościową dla powodziarń, licząc po 1 zł. dziennie na każdą osobę, dotkniętą kłeską powodzi.

Dalsza akcja jest uzależniona od rozmiarów katastrofy.

NA PROWINCJI

W ciągu wczorajszego dnia nadchodzący do komitetu powodziowego w Krakowie dalsze wiadomości o rozmiarach wylewów. W powiecie żywieckim woda zalała 9 wsi, zależyła 900 morgów pola, uszkodziła 46 domów, z tych jeden mrowiony uniósł, nado 4 duże mosty drewniane zerwała i trzy poważnie uszkodziła. Kłedki zostały niemal wszystkie uniesione. Trzysta osób znalazło się bez środków do życia. Drogi powiatowe na przestrzeni Żywiec—Przybrowa, Żywiec—Trzebunia, Żywiec—Sobotnia Mała, Łodygowiec—Cieciana—Wierp i t. d. zostały zalane wodą na wysokość pół metra. Most kolejowy w Jeleśni został podmyłony, tak, że komunikacja kolejowa odbywała się z przesłanianiem.

W powiecie nowotarskim sześć gmin jest poważnie zagrożonych, 50 domów otoczonych wodą, z mieszkańcami nilego ni trzebia było dełozować, ze względu na spadek wód.

Na rzecę Krośnicy pod Krościenkiem zostają ze-

rwany żużel most drewniany, a droga do Jazowca zalana.

W powiecie chrzanowskim 10 gmin jest zalanych, 484 gospodarzy słuń uszkodzonych, 1936 osób potrzebuje natychmiastowej pomocy.

Drogi na przetrzeni Okleśna—Bobrek—Golewicz zalane.

W powiecie białskim zalanych jest 8 gmin nad Solą i 9 gmin nad Białą. Jednawo z 34 domów 175 osób. Most na Sole w Kętach nadwyższony, komunikacja wstrzymana. Pod wodą znajduje się 3000 mógów pola.

W powiecie wadowickim 10 wsi zalanych, 500 domów otoczonych wodą, dokończono 2000 mieszkań. Drogi Wadowice—Zator ku Brzeziny przzerwane w trzech miejscach.

W powiecie wielickim pociąg Serafa zalał trzy gminy, Wista cztery.

W powiecie krakowskim, 10 gmin zalano się pod wodą, a około 500 domów zalanych. Gólciecie, Tyńiec-Sławowa w dwóch miejscach przzerwane, droga Kraków-Liszki, przzerwana koło Przerzecz, most w Borcu Fatkum uszkodzony tak, że odbywa się jedynie komunikacja piesza, oraz lekkimi pojazdami. Około 30 kładek woda unosi, robiąc w kilkunastu miejscach głębokie wyżry. Również w wielu okolicach woda znosiła

grunt na znacznej przestrzeni. W tych miejscach cala krescencja została zniszczona.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili droga do Szczawinicy z Nowego Targu nie była zupełnie przzerwana.

KATASTROFA POWODZI W POWIECIE BRZEKSIEM

Do urzędu dyrektora robót publicznych dziesiątka z powiatu brzeskiego, że gmina Kopacz Wielkie całkowicie zalana, ludność schroniła się na dachach szkl przeczowna jest statkami. Znalaziono jednego trupa i kilka sztuk utopionej bydła.

Do gminy Górka statek powodziwozy też nadszedł i przewoził ludność z gminy Kiszce Kopacz do Szczurówka. Ludność w Szczurówku zamieszkała wale.

Do Podhali deszcz przestał padać jeszcze wczoraj rano.

Woda opada na Dunajcu.

Również na Skawie i Sole woda opada — opadów też nie ma, wskutek zaś wymięnięcia się wód, stan wody w Krakowie podniósł się takownie wczorajem.

W Kocimół (pow. Miechów) przzerwany został wał i kilka wsi zalała Wista.

Wylewy w Małopolsce wschodniej

Z Przemysła donoszą pod datą 29 czerwca: W niedziele wieczór zaczął przybierać San i do północy podniósł się o 6,5 m. Niższe części miasta są zalane. Wskutek zalania elektryczni miasto jest bez światła. Większe szkody wyrządziła powódź w powiecie, gdzie kilka gmin jest zupełnie pod wodą.

W Chyrowie woda zerwała gościniec na długość 200 m.

W Dynowie woda zalała stację, wskutek czego

O pomoc dla powodźni

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 1 lipca.

Premjer Władysław Grabski odbył dziś konferencję z ministrem spraw wewnętrznych Raczkiewiczem w sprawie pomocy dla ludności okolic dotkniętych powodzią. W wyroku konferencji minister Raczkiewicz wyjechał dzisiaj do Krakowa, skąd koleją transwersalną uda się do województwa starszawskiego.

Minister Raczkiewicz zabrał ze sobą pewną sumę, wyasygnowaną przez rząd na doraźną pomoc dla powodźni.

O POMOC DLA OKRĘGU SADECKIEGO

Na niedziele 5 bm. o godzinie 10 rano zwołania posiedzenie wszystkich stronnictw okręgu Nowy Sącz, Limanowa, Bochnia, Wieliczka do sali ratuszowej w Nowym Sączu zjazd delegatów z wszystkich tych czterech powiatów. Zjazd ma na celu obmyślenie środków pomocy dla okolic dotkniętych powodzią.

GROŹBA POWODZI W WARSZAWIE

Akcje obrony przeciwd powodzi, przyswidywanej w Warszawie, objął komisarz rządzą na miasto Warszawy. W Warszawie zagrożona są Sikielki, Etok i Bieloczek. Sikielki dają się straszyć, gdyby do soboty ukończono wał ochronny

pociąg na linię Dynów-Przeworsk nie kursują. W Stanisławowie woda Bystrzycza zniósła na przedmieściu Kihlini 150 domów.

Na linii Stryl-Stanisławów pociąg są zupełnie zniszczone. Połączenie kolejowe przzerwane.

Pod Samborem woda znosiła wszystkie mosty. Woda jeszcze przybiera.

Pod Haliczem woda na Dniestrze przybiera i dochodzi już 2,10 m. ponad normalny poziom. Okoliczne pola zalane.

dużość 80 metrów. Przy wale tym pracują trzy zmiany robotników po 300 ludzi. Na pomoc przy robotach ochronnych stawilo się dzisiaj 1000 harcerzy. Około dwóm tysiącom ludzi grozi ewakuacja. Kulminacja (szczytowy punkt niebezpieczeństwa) spodziewana jest w Warszawie w niedziele rano.

Komitet ratunkowy w Krakowie

Na zaproszenie wojewody Kowalkowskiego ukonstytuował się wczoraj w Krakowie komitet niesienia pomocy mieszkańcom Krakowa, dotkniętym katastrofą powodzi, a pozabawionym żywności i dachu nad głową. Władze wojskowe oświadczyły gotowość poparcia akcji komitetu. W skład komitetu weszli: ks. biskup Sapieha, wojewoda Kowalkowski, komisarz rządzą Wawrausch, prezes Izby skarbowej Greger, prezes dyrekcji robót publicznych inż. Dudek, generał Działykowski, prezes Izby handlowej Epstein, marszałek powiatu dr. Stefan Skrzyński, senator Julian Nowak. Skarbnikiem wybrano dra Tad. Fedorowicza, prezesa Kasji oszczędności miasta Krakowa, a sekretarzem starostę Ludwika Marca.

Dzięki pieniężce przynajmniej dr. Fedorowicz w miłejkiej kąpieli przeżyje do 15. Szpitalna 15, zaś dzięki w naturze przetrzymi miasto.

według której dobra nadane przez rządą zaborczą za oddane im przysługi mają być wyłączone bez odszkodowania.

Posel Böttner (Ch. Dd) wnosi poprawkę, według której ma być pobierany podatek od wielkiej własności, wynoszący 400 złotych od brakującego do kontyngentu hektara. W razie przyjęcia poprawki młowa proponuje, aby wylicz z pod oddania na parcelacji gruntu, należącego do samorządu, do umożliwi stworzenie młast-ogrodów, kolonii dla dzieci, szpitali i t. d.

Posel Maksymilian Malinowski (Wyzwolenie) sprzeciwia się poprawce posła Böttnera, uzasadniając szereg swoich poprawek, zmierzających do rozciągnięcia parcelacji na całość majątków martwej reki.

Posel tow. Dzięgielewski uważa, że majątki prywatne powinny iść na pierwszy plan kolejności parcelacji oraz proponuje rezolucję w sprawie przedłożenia przez rząd projektu ustawy o upaństwowieniu lasów.

Posel Chruści (Ukr.) wniósł rezolucję, aby stosowanie ustawy o parcelacji względem dóbr martwej reki nastąpiło dopiero po uregulowaniu w drodze ustawowej sprawy cerkwi, względnie parafii prawosławnej jakoteż rzymskiej i greckokatolickiej. Poza to, aby dobra tego albo innego kościoła mogły być parcelowane wyłącznie między wyznawców tego samego kościoła. Na tem posiedzeniu zamknięto, następuje jutro o godz. 11 przedpołudniem.

UBEZPIECZENIE PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

Warszawa. (Tel. wt. „Nap”). Komisja ochrony pracy chowałał nad projektem noweli do ustawy o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia w kierunku rozszerzenia ubezpieczenia na pracowników umysłowych. Po dłuższej dyskusji przyjęto artykuł pierwszy ustawy w następującej formie: że ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia podlegała także pracownicy umysłowi, zarabialnicy nie więcej jak 500 zł. miesięcznie. Wniosek PPS i NPR domagający się aby ubezpieczenie rozszerzyć na przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 5 robotników albo pracowników umysłowych, nie uzyskał większości.

KOŁO ŻYDOWSKIE

Warszawa, 1 lipca (PAT). Działaj po północy zakończyły się długotrwałe obrady sejmowe Koła żydowskiego w sprawie ustalenia polityki Kłaja wobec rządu w związku z ostatnimi rokowaniami. Większością 40 głosów przeciwko 4 Koło orzekło następującą formułę deklaracji: „Kolo żydowskie, stojąc na stanowisku nienaruszalności granic i interesów mocarstwowych polskich oraz konieczności konsolidacji wewnętrznej stwierdza, że na terenie sejmowym prowadzić będzie politykę zgodną z interesami państwa i ludności żydowskiej”. Według informacji „dzienników”, poslowie Thon i Reich w wyrazie deklaracji wyrażają zamiary wyznaj religijnych i oświecenią publicznego. Stanisławowi Grabskiemu i ustala termin spotkania z premerem Grabskim w celu nadania wyższego biegu rokowanom.

SEKCYJA DLA SPRAW MNIJSZOŚCI

Warszawa (tel. wt. „Naprzodu”). Posiedzenie sekcji do spraw mniejszości narodowych i kresów wschodnich nie odbyło się z powodu niedyspozycji ministra Stan. Grabskiego.

SEJM

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 1 lipca.

Na dzisiejszem posiedzeniu w dalszym ciągu dyskusji nad art. I projektu ustawy o wykończeniu reformy rolnej poseł Kramiec (Klub niemiecki) oświadczył, że zjednoczenie niemieckie nie może zażądać jednolitego stanowiska w tej sprawie, gdyż reprezentuje różne interesy i warstwy społeczne. Prezent w mieniu niemieckiej socjalistycznej partii pracy wypowiedział się za reformą rolną, która ma wywołać energię pracy wielkich mas chłopskich i stworzyć masy konsumentów dla przemysłu.

Posel Marcinak (Ch. D.) uważa, że pacjalizacja ziemi powinna postępować w miarę postępu oświaty i kultury, i że przesłaniem tempo masowej parcelacji jest dzisiaj niejednokrotnie przyspieszone, skutkiem czego niszczy się gotowe warsztaty pracy, zwłaszcza w przemyśle rolniczym. Młowa zapowiada wniesienie szeregu poprawek, celom ochrony robotników folwarcznych, oraz dla ochrony invalidów.

Na tem Izba postarowała, wbrew sprzeciwowi posła Ballina, dalszą dyskusję przzerwac, poczem w sprawie formalnej zgłosił głos poseł Poniatow-

ski, który przypomniał, że komisja miała przed sobą dwa projekty: projekt rządowy i projekt Wyzwolenia, — wybrała zaś za podstawę projekt rządowy. Zdaniem mówcy nie jest stój na przeszkodzie, aby Sejm poprawił ten wybór komisji i dlatego też młowa stawia wniosek, aby Sejm przyjął za podstawę do dyskusji szczegółowej projekt ustawy, zaproponowany przez klub Wyzwolenia.

Marszałek stwierdza, że wniosek ten z względu regulaminowych jest niedopuszczalny.

Posel Sanojca wnosi, aby po zakończeniu obrad nad każdym artykułem odbywało się głosowanie.

Izba wniosek pos. Sanojcy odrzuciła 141 głosami przeciw 81 i przystąpiła do dyskusji szczegółowej nad artykułem II.

Posel tow. Malinowski proponuje skreślenie przepisu, że granta położone w granicach administracyjnych miast nie podlegają parcelacji, motywując to obzernością Kłaja tych gruntów, w których części położone są duże majątki.

Posel tow. Niski zgłasza kilka rezolucji, między innymi w sprawie wyasygnowania przez rząd państwowemu Bankowi rolnemu 50 milionów złotych na kredyty, związane z przeprowadzeniem reformy rolnej dla robotników rolnych, bezrolnych i małorolnych.

Posel Hellman (Wyzwolenie) zgłasza poprawkę,

SENAT

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 1 lipca.

W dniu dzisiejszym Senat rozpatrywał szereg projektów drobnych ustaw skarbowych, które przyjął w znacznym poparciu ustawodawczym. Między innymi: starając się ustawa o podatku od wina i młoda, ustawę o ulgach podatkowych dla kapitału zagranicznego, o przechowaniu wkładów w Poczowej Kasie Oszczędności oraz inne drobne ustawy.

Nowa konstytucja grecka

Ateń (PAT). Izba uchwałała 14 czerwca zaufania dla rządu 185 głosami przeciw 14 oraz przyjęła rezolucję rządu, w myśl której Izba przemie swe prace do 15 października i utworzy komisję, złożoną z 30 członków, która upoważni do uchwalenia konstytucji. Konstytucja ta będzie przedstawiona Izbie do zatwierdzenia po podjęciu przez nią ponownie prac.

POSEL JAN STAŃCZYK

Trust węglowy

O niemaszanej żądzy zysków kapitałów węglowych pisaliśmy i mówiliśmy już wiele. Tow. Żuławski z trybuny sejmowej wykazał, jak to przemysłowcy węglowi sprzedawali węgiel rządowi i prywatnym odbiorcom po 26 i 28 złotych za tona, mogąc go sprzedawać, jak obecnie przy niezmiernych kosztach własnych, do 16, a nawet po 14 złotych za tona. Panowie przemysłowcy nie mogą się jednak pozodzić z obecną ceną, chcą więcej, mówią o 40 i 50 złotych, a 12 i 14 złotych za tona. Aby ten cel osiągnąć, postanowili stworzyć trust węglowy, celom usłudze wzajemnej konkurencji, która szczególnie obecnie, w chwili zastój przemysłu, wypływała na obniżkę cen węgla. Akcje stworzenia trustu zapoczątkowali przemysłowcy Górnego Śląska, chcąc początkowo zdusić zagłębie dąbrowskie i krakowskie i później przy zmniejszonej podaży dyktować krajowej cenie monopolowo. Kapitałce zagłębia krakowskiego i dąbrowskiego podnieśli wobec tych zamiarów gwałt, wzywając rząd na ratunek. Wzywano na podobnie, rząd podzielił skłóconych między sobą rywal. Po długich i uciążliwych targach ustalono, że tworzy się trust, obejmujący wszystkie kopalnie w Polsce, z tem, że Górny Śląsk otrzyma prawo rzucenia na rynek 75 procent wydobywanego węgla, a zagłębie dąbrowskie i krakowskie 26 procent.

Po ustaleniu tej zasady wybuchła nowa kłótnia między zagłębem dąbrowskim i krakowskim, a potem z temi kopalniami, które nie należą do Rady Związku przemysłowców górniczych, o podziale między sobą tych 26 procent. Zagłębie dąbrowskie chciało zabrać możliwie jak najwięcej z tego kontyngentu, krakowskie zaczęło protestować i znowu rząd musiał pokłonić się pod dyktando. Wreszcie, że zagłębie dąbrowskie otrzyma 19 procent kontyngentu, a krakowskie 7 procent. Po takim podziale wielcy przemysłowcy, zrzeszeni w Radzie Związku w Dąbrowie Górniczej, postanowili wyłączyć od udziału w przyznanej zagłębom dąbrowskiemu 19 procent kopalnie małe, które do Rady Związku nie należą. Te kopalnie znowu podniosły krzyk, wzywając rząd, aby nakłonił Radę Związku do przyjęcia ich do trustu.

Jak widzimy z przebiegu narodzin trustu węglowego, należąca zasada tego powstania, było ograniczenie produkcji węgla, obniżenie podaży na rynek do możliwie najmniejszych granic, a potem poddyktowanie odbiorcom bchwiarskich cen. Cel ten chciano z początku osiągnąć wypróbowaną metodą zduszenia słabszego przez silniejszego. Naplewr przemysłowcy górnoląscy chcieli zdu-

sić zagłębie dąbrowskie i krakowskie, potem zaś dąbrowskie chciało zdusić zagłębie krakowskie, a później chce się zdusić kopalnie małe, które nie należą do Rady Związku. W takiej sytuacji każdy rząd, który dął o interes całego kraju, widząc, do czego przemysłowcy zmierzają, postarab się nie tylko pogodzić kłócących się rywali, ale przede wszystkim zapewnić odbiorcom możliwą ilość węgla, a robotnikom warsztat pracy. Widząc, że kapitałce węglowi chcą przez stworzenie trustu ograniczyć przedsięwzięciem produkcję węgla metodą zduszenia słabszych przez silniejszych, rząd był winien zagwarantować sobie wpływ na cenę węgla i produkcję. — Rząd tego nie zrobił, pomógł tylko do pogodzenia się silnych rekinów ze słabszymi, aby się między sobą nie pozagrywały, lecz pozwolił im zagwarantować wszystkim razem odbiorców węgla, a w następstwie tego i całe społeczeństwo.

Po obojętym pogodzeniu się przemysłowców pod presją rządu, postanowili oni ograniczyć zbloru produkcję dla osiągnięcia pierwotnego celu zmie-

niłona metoda. Uzdrali między sobą, że aby ograniczyć podaż węgla na rynek, należy wszystkie te kopalnie zamknąć, gdzie kosztła warunka są wyższe z powodu trudniejszych warunków eksploatacji i gorszego gatunku węgla, a prowadzić tylko te kopalnie, które dają dobre zyski. Tym przemysłowcom, których kopalnie zostaną zamknięte, nie udało się, ale ci, którzy, postawionemu wypracować odpowiednie dywidendy z zysków osiągniętych z monopolowych cen, które już zostały ustalone i mają w najbliższym czasie wejść w życie. Aby się zaś upewnić, że żaden przemysłowiec, należący do kartelu, ustalonych cen nie obniży, przewidziano na tych, którzyby to uczynili, wysoki kary konwencyjne.

Obecnie już kilka kopalń zostało zatrzymanych, przede wszystkim w rewirze rybnickim i mickowskim, w mniejsze kopalnie w zagłębom dąbrowskim. W centralnych rewirach przemysłowcy mają przewidywać zamknięcie kopalń stopniowo, aby nie wywołać zbyt gwałtownej reakcji ze strony robotników i opinii publicznej.

Początu tedy i z pomocą rządu utworzyć się może kartel węglowy, który obecnie podczas zarządu gospodarczego z Niemcami wszystkie straty, wynikające z przerwania wywozu węgla do Niemiec, przerzuci na robotników, odbiorców węgla i na skarb państwa.

Aresztowanie księdza Godlewskiego

W Polsce zdołali sobie pewien rozgłos dwaj księża Godlewscy. Jeden — proboszcz słynącego z wierności kościoła Wszystkich Świętych na placu Grzybowskim w Warszawie; drugi — na krakach w pow. świętochłamskim.

O warszawskim księdzu Godlewskim powtarzaliśmy niedawno za dziennikami lokalnymi wiadomości, że skutkiem jego niezadowolona, że mianicie przychodzi do kościoła w sukniach bez rekawów, doszło przeciwko nim do aktów gwałtu ze strony członków, czy członkini bractw, przyczem na jednej z ususzanych przeocma kobiet nianano nawet poszarpać ubranie... Ów warszawski ksiądz Godlewski, strzegący powagi kościoła przed moim nie strzeżł jej natomiast przed spiskiem (głównie w swego czasu całej parafii), że dołny księciem WW. Świętych był jednym z punktów zbornych spiskowców (z PPP); nie widział w działaniu, które kodeks uznaje za zbrodnicze, żadnej ujmę dla murów kościelnych, żadnej profanacji.

Trąpły go tylko danielskie rekawy, a raczej ich brak... I dziwnym trafem — władze, które podjęły były pewne kroki przeciwko osobom świeckim, skompromitowanym w akcji PPP — zarówno cywilnym, jak i wojskowym — księdzia Godlewskiego, zdaje się, nie nepokowały wcale...

Gorzej się powiodło jego kolezce i imiennikowi z parafii żodzkiej. W prasie warszawskiej pojawiały się notatki o tem, iż krewny ks. Godlewski uprawia w kościele propagandę białoruską, że z jego namowy zarządcy został pomiędzy parafianami jakis „plebszczyk”, co do dodatkowego języka mahożefstwa, że podniecił on parafian Białorusinów do zaostrezenia sprawy językowej, co z rezultacie spowodowało bójki z parafianami Polakami. Za kazania wygłaszane w swojej parafii, oraz w Wilnie w kościele litewskim św. Mikołaja pociągnięto księdza G. do odpowiedzialności sądowej (z § 129 k. k.). Aresztowany został w Szwjrze (przezwieziony do Wilna).

Widać stąd, że i ksiądz rzymsko-katolicki może być dostarczony do klucza, ale powyższa obszarca odnosi się do księdzia przynajmniej się do... mniejszości narodowej. Ponadto wiadomo, iż przeciw żodzkiemu ks. Godlewskiemu ostro występowała prasa endecka, czyli ta sama prasa, która — bagatelizowała sprawę PPP i usiłowała łagodzić odpowiedzialność księży, którzy gmady kościelne lub budynki klasztorne oddawali do dyspozycji spiskowców.

— 0 — 0 — 0 —

TEN

Bezdroże

Funio potarł ręka czoła i zamysłił się nad kwestją, której z nich dwóch jest rzeczywistcie głupiec. Niezbyłoby żędo, gdyby zapanował w Polsce jakiś moczarski, jakiegoś II. kręty żelaznymi gwałtami potrafiłby wymieść naszą stację Angliaz. Ale nie ten potentat musiałby walczyć z oficjalnym „narodem”, walczyć w swoich rektach wszystkie prawa, majątki i małe urzędy, sądy, szkoły, prasa, a przedewszystkiem pieniądze i ambony. Musiałby, jak kiedyś Piotr Wilczy, stanąć sam jeden przeciw wszystkim prawie obywatelom, swoim poddanym i siłą nakazywać uczciwość, rozum i sumienie. Jakby to wygadali takie „ukazy” królów-królów? „Podaj nam śmieci nakazując niemym poddanym, aby byli rozumni i mieli sumienie!” Ukaz wpadłby w próżnię, bo przecież rozumny jest każdy zakrystykant, każdy siderski, chłop z Plasta, każda Panenkowa, a nawet każdy Roztowowski, pozatem jeszcze „każde hydłe ma swój rozum”. Co do sumienia, Funio był pewny, że król legoniewski, Herkules II, walcąc po tbaży wierznych podanych za brak sumienia, silyzabły stały słaby leg egzekucywny: „bii królu legoniewski, ale szkoda i taryz twojeji”. Ale obecnie „kaj” podjęty przez Funio w sprawie „najbardziej inteligentnych” kółmowd, przez najmniejszą tę złodziejskie elementy, przez samą śmiećkane „narodu”, a raczej szumowny życia polskiego, pływające na wierzchu w „narodowej kąpieli”, póki nie zbierze ich i nie rzuci na śmiećkane zniecierpliwiony lud polski. Cóż to za król złodziei, półgłówków i oszustów! Nie — sądził wreszcie Funio, — żaden z nas nie jest głupcem, ale ja jestem „na bezdrożu” i nigdy widziałem nie wrócić na szosę życia, nawet po linie akrobatyki

kompromisu, ani przed scenę operetki.

W powrotnej drodze do Eysalów zatrzymał się Funio w Krakowie, aby uczcić, czy też sbanścić swoją obecnością zaręczyny słozdy Jadz i oficerem ulanów leg książęcej mości jaśnie oświeconej księżny pani Grzydzdy Wisińskowej. Narzędzie i wszyscy jego kolezcy, obecni na uroczystości, mieli monotebie bądź na wierzchu, bądź na lewym obu, spodnie wyprasowane a la „Petroniusz”, wzorami kupione lakierki i po lednym lud po kilka złotych wieszki. W ożywionej rozmowie przy śniadaniu nieustannie silyczył byi bezwzględnie tytułował: „panie hrabstwo!”, „panie baronie!”. Był tam nawet jeden „mości ksiądz”, ale ten prawie nie mówił, tylko trzech księży, przepaszanych oficjalną błękitną szarfą, i kilka pań dyrektorów, doktorów i mienaczych. Po bankiecie Funio, jako „zwyrodnik”, pocieniał na spacer z narzeczonymi wielkomyślnym nowozem z dwoma „ziemiakami” na kozłach. W drodze, no szeregach chwytów nad pogodą i okółka Justowskiej Woli, pocieniał Jadzja zapytała filturnie:

— Nie dzwizisz się, Stefan, że wychodzę za mąż za Polaka i to oficera?

— Dzwiz się, — odrzekł z usmiechem Funio.

— Ale nie myśl, — gorąco podchwyciła szczęśliwa narzeczona, — że stanę się przez to Polką! Pan Wilhelm wcale tego nie wymaga...

Na otroczeniu wielkomyślnym nowozem z dwoma „ziemiakami” na kozłach, a następnie z nastalana galeanterą pan Wilhelmem. Któż bedzie wymagał od niedzieli, żeby była wrokiem! A to przecież tytuł nazwa dni!

Obłokowi i dowcipne porównanie wywołało serdeczny śmiech samego twórcy dowcipu i Funia. Ale Jadzja kwasno usmiechnęła się i zaczęła rozmowę z innym ulanem, który jechał komo obok powozu.

przed czekałką go daleka droga. W całym mieszkaniu państwa Polaneków nie było nikogo, nawet służby, gdyż wczorzy wybrali się bardzo wcześniej na jakąś patriotyczną herbatę, a potem na narodowy tur, służba zaś dostala urlopu. — Była późna jesień, zmierzach zapadł o piętej, i Funio obudził się już w zupełnej ciemności. Miał jaśm myśleć i uprzytomniał go sobie długo, żeżdz bez światła, nie mógłby się poruszyć. Nagle usłyszał, że ktoś wchodził do przedpokoju. Nie zdziwił się wcale i czekał zapalenia światła przez przybitych, bo rozróżnił z odgłosu kroków, że zjawili się najmniej dwie osoby. Ale nikt nie zapalał światła, natomiast dzwini goście weszli na palcach do sąsiedniego gabinetu pań i zaczęli półgłosem rozmawiać:

— Czy donradwiy niema nikogo? — pytał głos mekiki.

— Z wszelką pewnością, kolezku jedyny! — zaszeptał namietnie paniędzki głosik. Jadzja — Ale jeszcze przejdę do mieszkanka, a ty nie zapalaj czasem światła, to może zwrabić służbę z ulicy.

Obok leżącego Funio przesunęła się szybko i ci cho zgrabna figurka Jadz i zniknęła w głębi mieszkanka. Po krótkiej chwili paniękna wróciła inną służką. Funio chciał ciekawkiem zadenostrować swoją obecność, ale ciękawkość lub może teleczowanie przemogło.

Słychać było, jak Boles miodki ninkowali w wśród słodkich spogów na obzernym skórzonym fotelu. Następnie zdumiony Funio usłyszał, że towarzyszy Jadzji nie jest jej narzeczonym, lecz kimś innym. W pewnym momencie „dyskusji” żrodziłeczek pary znowu chciał zaprotezować, jednak w porę wstrząsnął go pogardliwa pobłażliwość i wesoło bezwładna widza na miłej komedycje w tea trze.

(Ciąz dalszy nastąpi).

Zatarg gospodarczy z Niemcami

(List z Berlina)

Zatarg celno-handlowy z Niemcami, a tem samem sprawa uregulowania naszych stosunków ekonomicznych z Rzeszą, w formie zawarcia traktatu handlowego polsko-niemieckiego, silną rzecz wysuwa się obecnie na front naszych zagadnień gospodarczych. Z dniem 15 czerwca b. r. ustraliła nas obowiazująca za część konwencji polsko-niemieckiej z dnia 24-go lutego 1922 r. Główny Słania, na podstawie której Rzesza niemiecka zobowiązała się do sprowadzania z naszych kopalń górnolaskich większych ilości węgla kamiennego, wynoszących ostatnio 50 tysięcy wagonów miesięcznie. A ponieważ poza tą umową o kontyngencie węgla górnolaskiego nasze stosunki handlowe z Niemcami nie były dotąd uporzędkowane, przeto w stosunkach towarowo-wymennych polsko-niemieckich zapawał od tygodnia stan zupełnej dowolności, który łatwo może się przeroznieć w wojnę celno-handlową, szkodliwą niewątpliwie dla Niemiec, ale również szkodliwą i dla nas.

W naszym bilansie zewnętrzo-handlowym zajmują Niemcy miejsce główne. Wywóz towarów z Polski do Niemiec wynosił pod względem wartości, w roku 1922 — 324 mil. złotych, czyli 49,5 procent ogólnego wywozu naszego; w roku 1923 — 536 mil. złotych (50,6 procent), w roku 1924 — 635 mil. zł. (42,4 procent). Przynajmniej z Niemcami do Polski był również najwęższe połączenia w naszym bilansie importowym, pod względem bowiem wartości wynosił w roku 1922 — 312 mil. zł., czyli 37 procent ogólnego przywozu naszego, w roku 1923 — 487 mil. zł. (43,6 procent) w roku 1924 — 506 mil. zł. (34,3 procent). Garść tych danych niewątpliwie stwierdza, że główną podstawę naszego handlu zagranicznego stanowi wywóz towarów z Niemcami, a tedy wstrząśnięcie ta podstawą musi być szkodliwie i niebezpieczne.

Tem bardziej, że nasz handel z Niemcami ocobawo dotychczas dwa bardzo ważne momenty. Po pierwsze, bilans handlu naszego z Niemcami był dotąd czynny; Niemcy więcej od nas nabycy, aniżeli nam sprzedawcy. Po drugie, przywóz z Niemiec był głównym importem naszego państwa, składając się głównie z towarów i sprzętów, wartościowych półfabrykatów, produktów chemicznych, słowem z towarów, przyczyniających się do ożywienia i zasilania naszego warsztatu wytwórczego; towarów luksusowych, nieprodukujnych obciążających nasze gospodarstwo narodowe, Niemcy na ogół wcale nie dostarczają.

Z Rzeszą niemiecką łączą nas zatem bardzo ważne i bardzo ożywione stosunki handlowe, wzmocnione dzięki położeniu geograficznemu i jak i struktury gospodarczej tak naszego państwa, jak i Niemiec. Zwrócić je gwałtownie, zastąpić odrazu innym układem towarowo-wymennym absolutnie nie można, bez narażenia na szwank wszystkich interesów gospodarczych naszego kraju. Iżcie tutaj o całkiem realne zagadnienia ekonomiczne, które dają się rozwiłkłać i które trzeba rozwiłkłać.

Jak wiadomo, od dłuższego już czasu prowadzimy w Berlinie rokowania z Niemcami w sprawie zawarcia traktatu handlowego. Dotychczas rokowania te nie dały pozytywnego wyniku. Niemcy dążą do zawarcia z nami traktatu na zasadzie największego uprzywilejowania, chcą sobie zapewnić i tak celne, jakich bądź teraz, bądź w przyszłości udzielać będziemy innym państwom, czy to z ważnych względów ekonomicznych, czy też, co by również może, z powodów politycznych. Niewątpliwie dają to prawo, że w naszym kraju, kryje pewne niebezpieczeństwa dla naszego państwa, a mianowicie, zwracająca metalowego, maszynowego, a do tego podająca za sobą pewne ryzyko, gdyż kierunek niemieckiej polityki celnej nie jest jeszcze dotychczas ustalony i wiadomym, czy zasady i główna orientacja polityki handlowej Rzeszy nie będą takie, że dla nas zawada wzajemnego uprzywilejowania może się stać mało korzystna. Ale w tym względzie możemy być rozstrzygnięci, a mianowicie, że ostateczne do przyjęcia zawada dla nas, jak i dla Niemiec. Komplikacje tutaj całą sprawę ładane Niemiec, aby firmy niemieckie, ich reprezentanci i agenci mogli osiedlać się w Polsce i korzystać ze swobody ruchów osobistych i gospodarczych. O toż jeźli chcemy i musimy używać w z Niemcami normalne, sąsiadkie stosunki handlowe, zastrzeżenie musimy przyjąć, że przedsiębiorstwom niemieckim swoboda działania i reprezentacji na obszarze naszego państwa. Iżcie tutaj o to, aby te przywileje nie nadużywano do celów niegospodarczych. Kwestja ta jest zagadnieniem znalezienia takich form prawa osiedlenia się agentów handlowych w Polsce, aby przywilej ten zagwarantowany również i dla naszych obywateli w Niemczech, uczynić politycznie nieszkodliwym.

Ważną kwestję sporną stanowi sprawa dotychczasowego kontyngentu węgla górnolaskiego. Iżcie o to, że w warunkach, w jakich dzisiaj znajduje się przemysł węglowy górnolaski, przerwanie wywozu węgla naszego do Niemiec bardzo szybko odbiło się musi na położeniu gospodarstwa Górnego Śląska i na górnolaskich masach. Rynek węglenia w Europie przechodził dzisiaj ostre przesilenie; rynek ten zalany jest węglem, cenny wykazuje tendencje zniżkowe. Wyanalizuje i to w krótkim czasie, nowych rynków zbytu dla naszego węgla, jest bardzo trudne, a do tego dostęp naszego węgla do rynków północnych i południowych czy południowo-wschodnich europejskich komunikacyjnie i taryfowo jest bardzo trudny. Różni prosi, że w tych warunkach rynek niemiecki posiada dla nas znacznie bardzo duże. Jak dotychczas, Niemcy nie chcą włączyć na siebie obowiązku sprowadzania nadal z naszych kopalń górnolaskich 50 tysięcy wagonów węgla miesięcznie i propozycja kontyngent miesięczny znacznie niższy, wynoszący 6, a według ostatniej propozycji niemieckiej — 10 tysięcy wagonów, a do tego są one z pewnością niewiarygodnie trudny. Różni prosi, że w tych warunkach rynek niemiecki posiada dla nas znacznie bardzo duże. Jak dotychczas, Niemcy nie chcą włączyć na siebie obowiązku sprowadzania nadal z naszych kopalń górnolaskich 50 tysięcy wagonów węgla miesięcznie i propozycja kontyngent miesięczny znacznie niższy, wynoszący 6, a według ostatniej propozycji niemieckiej — 10 tysięcy wagonów, a do tego są one z pewnością niewiarygodnie trudny.

Różni prosi, że w tych warunkach rynek niemiecki posiada dla nas znacznie bardzo duże. Jak dotychczas, Niemcy nie chcą włączyć na siebie obowiązku sprowadzania nadal z naszych kopalń górnolaskich 50 tysięcy wagonów węgla miesięcznie i propozycja kontyngent miesięczny znacznie niższy, wynoszący 6, a według ostatniej propozycji niemieckiej — 10 tysięcy wagonów, a do tego są one z pewnością niewiarygodnie trudny. Różni prosi, że w tych warunkach rynek niemiecki posiada dla nas znacznie bardzo duże. Jak dotychczas, Niemcy nie chcą włączyć na siebie obowiązku sprowadzania nadal z naszych kopalń górnolaskich 50 tysięcy wagonów węgla miesięcznie i propozycja kontyngent miesięczny znacznie niższy, wynoszący 6, a według ostatniej propozycji niemieckiej — 10 tysięcy wagonów, a do tego są one z pewnością niewiarygodnie trudny.

Na szczęście, nietylko nam nie wolno przede do wojny celnej, ale również i połączenie gospodarstwa Niemiec z naszymi używać nie może. Ale winniśmy pamiętać o tem, że węgiel nasz, gospodarstwo bezwzględnie potrzebny Niemcom nie jest, że mogą się one obejść bez dotychczasowego kontyngentu węgla górnolaskiego, a tem samem naszym ustępstwa Niemiec w sprawach węgla górnolaskiego traktować jako koncesję, za którą w myśl zasady: do ut des (dale, abys dał), musimy przystać, a nie używać nie możemy. Nawolnawo do wojny celnej z Niemcami, do gospodarstwa bojkotu i t. p., rozciągając się z lamów organów prawicowych bądź brukowych, są zatem bezwzględnie szkodliwe, bo bez wielkich szkód ekonomicznych nie dają się one realizować. Należy tu jeszcze podkreślić, że import niemiecki do Polski wynosił tylko 7 procent ogólnego wywozu niemieckiego do krajów europejskich, zaś 5 procent wywozu całkowitego zagranicznego. Jeżeliby tedy szło tylko o hermetyzowanie zamknięcia granicy, niewątpliwie Niemcy łatwiej wytrzymają stratę jednej 15-tej szwary wywozu od nas, aniżeli w tracimy odrazu rynek zbytu do dla prawie połowy naszego eksportu zagranicznego.

Na szczęście, nietylko nam nie wolno przede do wojny celnej, ale również i połączenie gospodarstwa Niemiec z naszymi używać nie może. Ale winniśmy pamiętać o tem, że węgiel nasz, gospodarstwo bezwzględnie potrzebny Niemcom nie jest, że mogą się one obejść bez dotychczasowego kontyngentu węgla górnolaskiego, a tem samem naszym ustępstwa Niemiec w sprawach węgla górnolaskiego traktować jako koncesję, za którą w myśl zasady: do ut des (dale, abys dał), musimy przystać, a nie używać nie możemy.

Z ruchu socjalistycznego

MIEDZYNARODOWA KONFERENCJA KOBIET SOCJALISTYCZNYCH

21 sierpnia odbędzie się w Marsylii konferencja międzynarodowa kobiet socjalistycznych. Dla tej konferencji obowiązują to samo prawo reprezentacyjne co dla Kongresu Międzynarodówki, i to znaczy — każda organizacja może wysłać na konferencję tyż delegatów, co na Kongres.

Tymczasowe porządki dzienne: 1) sprawozdanie o stanie organizacji kobiecych w poszczególnych krajach; 2) cele i metody socjalistycznego ruchu kob. Dodatkowe szczegóły o porządku dziennym podane będą jeszcze do wiadomości.

Konferencja złoży sprawozdanie kongresowi. Przygotowania do konferencji odbywały się w porozumieniu z Międzynarodowym Socjalistycznym Komitetem Kobiecym (przewodniczącą konferencji kobiet w Hamburgu w r. 1923).

Każda organizacja winna podać liczbę i nazwiska wysłanych przez nią delegatów najpóźniej do 15 lipca pod 2 adresami: a) Sekretariat Socjalistycznej Międzynar. Robotniczej 4, Great Smith Street, London, SW 1; b) Komitet Lokalny, Rue Bon, 42, Rue de la Republique, Marseille (Francia).

Wszelkie zamówienia i zapłaty w sprawie mieszkań należy kierować wyłącznie do Komitetu Lokalnego, zamającego się przygotowaniem pomieszczeń.

Wszelkie życzenia, pytania itd., dotyczące wiz paszportowych należy adresować do sekretariatu francuskiej partii socjalistycznej (Paul Faure, 12, Rue Feydeau, Paris).

Komuniści na kresach

POSEL SEJMOWY SZAPIEL SZEFEM ORGANIZACJI BOLSZEWICKIEJ

Z Wilna donoszą do warszawskiego „Kurjera Prasnego”: „Dnia 24, 25 i 26 czerwca władze bezpieczeństwa zlikwidowały szeroko rozgałęzioną dywersyjno-szpiegowską organizację komunistyczną na terenie powiatu Świdwińskiego. Członkowie tej organizacji weszli w skład niezależnej partii chiłoskiej i pod jej firmą działali na terenie całej Polski. Rewizje, przeprowadzone w sekretariacie niezależnej partii chiłoskiej w Świdwianach, dały cały szereg wysoce kompromitujących dowodów, m. in. znaleziono kilkanaście pudów „bibuły” komunistycznej pisanej w językach: polskim, rosyjskim, litewskim i łotewskim. Organizacja powyższa wysyłała swych członków do sprowadzenia na kursy agitatorów do Mińska i utrzymywała stały kontakt z centralnym komitetem bolszewickim partii komunistycznej w Mińsku. Specjalny oddział tej organizacji pełnił wyłącznie funkcje kurierskie, przekraczając się tam i z powrotem przez granice polskie. Na całym terenie ziemy Wileńskiej, w każdej(?) poszczególniej gminie rezydował członek tej organizacji w językach: polskim, litewskim, arabskim i żydowskim. Organizacja dotychczas arestowana 36 osób, m. in. sekretarza niezależnej partii chiłoskiej i powiat Świdwiński Jana Paskowskiego. Śledztwo prowadzone jest pod osobistym kierownictwem sędziego śledczego rewiru w Świdwianach. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że śledztwo wykazało, iż w aferę wnieśliżony jest poseł na Sejm Antoni Szpajel, jak komunikują z najbardziej młodziem źródła, władze sądownie są się zwrócić do Sejmu o wydanie posła Szpajela.

ROZMAITOŚCI

NIEBIALSTWO ADRESUJĄCYCH LISTY OSIAGNIEŁO REKORD W AMERYCE

Departament poczty w Waszyngtonie podjął ostatnio specjalną kampanję przeciw niesłychanemu niebialsztwu ludności amerykańskiej, przejawianemu w adresowaniu przesyłek pocztowych. Władze pocztowe nakładają ludność, by na każdej przesyłce pocztowej wysyłającej zaznaczał swój do adresata adres zwrotny, u góry po lewej stronie koperty.

O rozmiarach niebialsztwa i jego następstwach świadczy najlepiej kilka poniższych faktów. 21.000 listów i 803.000 przesyłek pakunkowych powodowało w roku zeszłym do tak zwanego „biura martwych listów” w Waszyngtonie z powodu niedokładnych, niescisłych, niestarannie napisanych adresów pocztowych. 100.000 listów corocznie wrzuca publiczność do skrzynek pocztowych bez żadnego adresu, czyli w zupełnie czystych kopertach. 35.000 dolarów w gotówce i 12.000 dolarów w markach pocztowych ginie corocznie z niebialsztwa zaadresowanych listów. 3.000.000 dolarów w przekazach bankowych i pocztowych nie dochodzi właścicieli z tego samego powodu.

200.000.000 listów rocznie musi być poddawane poprawkom i dopeplenom w adresach przez poczty lokalne, co kosztuje skarb Stanów Zjednoczonych 1.740.000 dolarów.

Zdaje się, że te cztery są rekordowe i że także na tem polu „Stary świat” nie potrafi doścignąć Ameryki.

UWAGI

Obszarńy przeciw postawili na swoim

Przy każdej sposobności przedstawiciele wielkich rolników narzekali, że przydzielono im zbyt wielki ciężar w podatku majątkowym. Pierwotnie ustawa podzieliła się na mający w ciągu 3 lat podatki ten w wysokości 1000 milion. zł w ten sposób, że rolnictwo miało zapłacić 500 milionów, wielki przemysł i handel 375 milionów, zaś mały handel 125 milionów. Lamenty rolników, szczególnie w czasie sejmowej dyskusji budżetowej, wznuszyły twarde serce p. Grabskiego, który pospieszył się z wypracowaniem noweli, wedle której rolnikom obniżono kontyngent z 500 na 343 miliony, przemysłowi i handlowi podwyższono z 375 na 449, małymu handlowi podwyższono z 125 na 208 milionów. Nie myślimy stawać w obronie wielkich przemysłowców, którzy na inflacji doświadczyli najszybciej, ale w każdym razie to uprzywilejowanie wielkich rolników nie jest niczem uzasadnione. Wiadomo, jakie interesa oni porobili w ostatnich latach na wyrubowane mieszczynie drożyzny produktów rolnych; wiadomo z drugiej strony, że mały handel obecnie faktycznie nie jest w świetnych stosunkach. Skąd ta zreszta rzadka usłupność p. Grabskiego wobec żądań rolników? Przecież stoi on w rażącej sprzeczności z jego nadezianiem na wspaniale urodzaje, które — będą napędza rolnikom grube miliony do kieszeni! Niema tu w Polsce jak by wielkim rolnikiem. Władza państwowa ma należeć im respekt.

— 000 —

P. Stanisław Grabski przeciw antysemityzmowi

Nasz minister spraw zagranicznych p. Skrzyński z naciskiem swemu udział w rokowaniach z przedstawieliem Kola żydowskiego wyłożył przed jednym z dziennikarzy żydowskich w Warszawie swoje poglądy na ugodę z żydami, o której tyle słysza — a której szczegóły są dotąd otoczone tajemnicą. Nie chodzi nam jednak w tej chwili o te szczegóły, ale o to, co p. Skrzyński powiedział o swym partnerze w układach p. Stanisławu Grabskiemu. Zdaniem p. Skrzyńskiego p. Stanisław Grabski ma zamiar ogłosić sam albo wypisać, by ogłoszono w szeregu pism obozu narodowego artykuły, wwrócone przeciw antysemityzmowi. Kładzie wojewoda, każdy urzędnik będzie wręczał, że stosunek do żydów należy zmienić. Już to samo będzie znaczenie.

Jak p. St. Grabki to zrobił, jest jego tajemnicą. Jedno tylko za pytanie możnaby do niego w związku z tym jego zamiarem skierować: P. Stanisław Grabski do objęcia teki był naczelnym redaktorem łowiskiego „Słowa Polskiego”, które zapewne i teraz jeszcze pozostałe pod jego wpływem. Czy p. Stan. Grabski, nawrócony teraz na przeciwnika antysemityzmu, wyrzeknie się swoich artykułów w tym dzienniku i czy wpłynie na swych byłych współpracowników, aby zmienili ton?

Dobre zreszta świadectwo p. Skrzyński wystawił piśmiom „obozu narodowego”, twierdząc, że na komendę p. St. Grabskiego umieszcza artykuły przeciw antysemityzmowi. Jako? Antysemityzm jest przecież dla „Dwugroszówki” czy „Gazety Warszawskiej” punktem programowym, czy zechcą więc pp. Sądzewicz i Kozicki na komendę zmienić program?

Wiadomości polityczne

FRANCJA UZNAJE SWĘ DŁUGI W AMERYCE

Według „Petit Parisien” jest prawdopodobne, iż rząd francuski upoważni niebawem swego ambasadora w Waszyngtonie do oznajmienia rządowi amerykańskiemu, że wydana będzie specjalna misja francuska jako dowód uznania długów Francji.

O DŁUGI WŁOSKIE W AMERYCE.

„United Press” donosi: Konferencja urzędu skarbowego z przedstawicielami Włoch w sprawie uregulowania długów została po kilku dniach zerwana. Konferencja została odroczone bez ustalenia terminu dalszych posiedzeń.

NOWY RZĄD GRECKI

Renjis został zlanianowym ministrem spraw zagranicznych. Renjis był już raz ministrem spraw zagranicznych, a mianowicie w gabinecie Patanasiasu. Za jego urzędowania została dynastia zderzonowana i proklamowana republika. Nowy minister spraw zagranicznych należy do unij republikańskiej, której przywódcą jest Patanasiasu.

Wyjazd ministra Skrzyńskiego do Ameryki

(Telefoniem od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 1 lipca.

Dzisiaj wieczorem wyjechał do Ameryki minister spraw zagranicznych Aleksander Skrzyński. W podróży do Ameryki minister zatrzyma się przez kilka dni w Paryżu.

Przed wyjazdem minister Skrzyński wystosował do bawiącego w Warszawie prezesa ogkutywu sponistycznej, Nachuma Sokolowa, list w sprawie Palestyny.

KOMITET POLITYCZNY RADY MINISTRÓW

Pod przewodnictwem premiera Grabskiego obradował dzisiaj komitet polityczny Rady ministrów. Przedmiotem obrad były sprawy, związane

Trzęsienie ziemi w Kalifornii

Santa Barbara (PAT). Szkoda wyrządzona przez trzęsienie ziemi jest bardzo wielka. Wedle oszacowania władz miejskich wynosi ona 30 milionów dolarów. Wiele pałaców mieszkalnych tu miliardów zostało zniszczonych. Wiele budynków mimo konstrukcji stalowej jest tak uszkodzonych, że odnowienie ich nie opłaca się.

DALSZE TRZĘSIENIA

Nowy Jork (PAT). Z Los Angeles donoszą, że w Santa Barbara odczuło i bim. trzy nowe trzęsienia. Przez walące się domy zostało kilka osób zabitych i rannych. Większych nieszczęść nie było, ponieważ przeważa część mieszkańców już opuściła miasto i obozuje na polu.

OBAWA DALSZYCH TRZĘSIEN

Los Angeles (PAT). W Stanach Zjednoczonych panuje obawa, że trzęsienie ziemi w południowej Kalifornii jest początkiem całego szeregu trzęsień. W czasie całego wczorajszego dnia odczuwano wiele lub więcej silne wstrząśnienia, które jednak nie podległy za sobą ofiar. Dokładniej, jeżeli zabitych nie można jeszcze stwierdzić. Wynosi ona prawdopodobnie około kilkuset osób. Szkoły rzeczuw są obryzmie. Santa Barbara jest jednym

wielkiem dymającym się rumowiskiem. Stan oblężenia został zastrzyżony.

SZCZEGÓŁY KATASTROFY

Nowy Jork (PAT) Burmistrz miasta Seattlem, który w czasie katastrofy trzęsienia ziemi znajdował się w Santa Barbara, opisuje w następujący sposób swe wrażenia z katastrofy: Leżałem już w łóżku, gdy nagle zdało mi się, jakoby ziemia zaczęła się wznosić w górę. Równocześnie dało się odczuć detonację. Gdy zeschoczyłem z łóżka, zdawało mi się, że podłoga zjechała się ku mi. Wybiegłem na wolne powietrze. Słyszałem potwarzające się detonacje. Widziałem, jak zawalila się centrala elektryczna. Ściana przednia hotelu „New Kalifornia” nagle pochylała się na zewnątrz i cały budynek zawalił się wśród ogromnego huk. Wedle ostatnich stwierdzeń zginęło 9 osób a 30 odniosło rany. Nie zdanio dano odszukać pani Perkins, wdowy po królu kolejowym. Stwierdzono, że obecne trzęsienie ziemi pochodziło z fochsamydzi center, co trzęsienie ziemi w San Francisco w r. 1906. Sadza, że także nadzwyczajne ułpły pozostawały w związku z zbliżającym się trzęsieniem ziemi.

Krytyczna sytuacja w Chinach

Pekin (PAT). „United Press” donosi: Sytuacja w całych Chinach jest krytyczna. Nadzieja pokojowego załatwienia konfliktu maleje z godziną na godzinę. General Gen i centralny rząd w Pekinie otrzymują ze wszystkich stron krąg objawy sympatii. Jakkolwiek gabinet nie chce doprowadzić biegu wypadków do ostateczności, to jednak trudno mu będzie ruch, który wywołał, znów opnować. Z Kantonu donoszą o dalszym zmocnieniu rządu. Ofiarą organ rządowy ogłosz przed kilku dniami oświadczenie kupców niemieckich, w którym ci potępiają zastrzeżenie bezbronnym Chińczyków.

UDZIAŁ KOMUNISTÓW

Szangaj (PAT). „United Press” donosi: Agent sowiecki Donner i jego żona, którym władze angielskie w Hong-kongu nie pozwoliły wyładować, został tutaj aresztowany. U Donnera znaleziono sprawozdanie dla Moskwy, onawiające postępy ruchu rewolucyjnego w Chinach.

Tientsin (PAT). Około 100 komunistów, między innymi pięciu, należących do domowego personelu konsulatu sowieckiego, zostało aresztowanych.

POSUCHA I WAKACJE SZKOLNE

Pekin (PAT). Nastąpiła posucha letnia, która zdała się nie będzie bez wpływu na sianagnę z ro-

woju wypadków w Chinach. Poza tem studenci wyjeżdżający na ferie przenoszą propagandę z miast na prowincję. Na północ od Jang-Tso nie zachodzi obawa bezpośrednich niepokojów. Na południe od Jang-Tso wobec szerzącej się tam agitacji komunistycznej położenie jest niepewne. Strajki trwają dalej. Szkoły, które poniosły handel angielski i japoński, są bardzo znaczne. Wdrożenie i przeprowadzenie rokowań zdaje się być nieodrozwie koniecznym, jeżeli w sierpniu nie mają się ponowić wypadki czterowce.

DEMONSTRACJE. — NIEMCY GÓRA

London (PAT). W Szangaju i Tientsinie odbyły się 30 czerwca demonstracje, które miały przebieg spokojny. Z Kantonu donoszą: Wobec tego, iż rząd prowincjonalny dał nadzwyczajne wzwranie i zabezpieczenie, zostały otwarte urzędy celne. Kupcy niemiecy mieli się starać o to. Kupcy niemiecy wbrew radom niemieckiego konsula potwierdzali swe biura i napisy. Nossz oni na ramieniu przepaskę z napisem „Niemiecy”.

WALKA BEZ LIĆSI

Londyn (PAT). General Gen, zwany „generalem chrześcijańskim”, w tajnym rozkazie zaznacza, iż prowadzić będzie walkę bez lićsi przeciwko cudzoziemcom, podkreślając, iż gotów jest polożyć swe życie dla dobra sprawy.

TELEGRAMY

— 0 —

POPARCIE DLA POLSKIEGO WYWOZU

Warszawa. (Tel. wł. „Nap”). W celu wydatniejszego poparcia wywozu polskiego zagranicę, ministerstwo skarbu opracowuje projekt rozporządzenia, przewidującego zwrot dla opłaconego zagranicą urzędem celnym przy wywozie gotowych wyrobów polskich. Cło to będzie zwracane producentom.

OPIEKĄ NAD DZIECKIEM

Berno szwajc. (PAT). W dniahw 24 do 25 sierpnia br. odbędzie się w Genewie pierwszy kongres poświęcony opiece nad dziećmi. Dotychczas zgłosiło się 325 uczestników z 29 krajów.

DOCHÓD Z MONOPOLU TYTONIOWEGO

Warszawa. (Tel. wł. „Nap”). Czysty dochód, jaki skarbow państwa pozyskał w maju br. ze sprzedaży tytoniu, papierosów i tabaki wynosi okragło 15 milionów złotych.

ZA STINNESEM KRUPP

Berlin. (PAT). „Die Stunde” donosi, że podobnie jak zakłady Stinosa popadły także w rozpaczkową sytuację zakłady „Stinosa”. Wobec tego miało podobnie dać do dyspozycji zakładów Kruppa 20 milionów marek, celem ratowania ich interesów.

AMSTERDAM A MOSKWA

Amsterdam (PAT). Posledzenie zarządu między-narodowego Związku zawodowego, które obradowało 30 czerwca i 1 lipca w Amsterdamie, postanowiło zająć się odpowiedzialnością rosyjskich Związków zawodowych na osobnym posiedzeniu, które odbędzie się dnia 17 sierpnia.

Przegląd gospodarczy

CIĄGIENIE DOLAROWKI

40 tysięcy dolarów wygrał numer 218.642, 8000 dolarów wygrał nr. 545.576 i 820.679, po 3000 dolarów wygrały nr. 595.373 i 909.257.

KRONIKA

Kraków, 2 lipca.

Ujęcie groźnego bandyty

Dnia 16 czerwca br. o godz. 5:30 został aresztowany Benjamin Klein ze Suchej pow. Maków, na drodze publicznej między Suchą a Zembrzycami na terytorjum powiatu Maków przez Józefa Vrba, lat 21, ur. w Chodnicach pow. Klatowa, Czechosłowacja, syna Wacława i Anny, który pod groźbą rewolwera zajął wydania pieniędzy. Klein z obawy o życie dla Vrba lat 22, Vrba przytrzymał na Kleina miał natężone okulary szklarskie i docepioną szklaną brodę hiszpańską. Po dokonaniu napadu ukłił się Vrba do pobliskiego lasu. Klein przybywszy na przystanek kolejowy w Zembrzycach pow. Wawidawce zawiadomił telefonicznie posterunek kolejowy w Suchej o wypadku, podając rysopis sprawcy.

Posterunek kol. w Suchej po zawiadomieniu posterunków sąsiednich o wypadku wysłał natychmiast poszukiwania. Podczas dochodzeń został Vrba na stacji kolejowej w Suchej przytrzymany jak kupował bilety do Żywca. Przez rewizję osobiście Vrby znaleziono 1 rezerwową, 6-ciostrzynaową nalożoną, 13 naboł i 4 kaski wystrzelone, 2 naboł, 8 wyrzuców, 7 rozmaitych kluczyczki, 2 piłki, odłamy szklarskie, 4 szminki, 1 plaster do przyczepiania sztucznej brody i włosów, 1 plaster angielski, 8 małych flaszeczek z jakimś ołjnym, 2 elektryczne latarki, 3 pudełeczka z prochem strzelniczym, 4 pudełka z pudrem różnego koloru, kable do naboł, 5 par sztucznych włosów, 1 broda sztuczna, 1 pudełko z kulami ołowianymi, 1 szczyrzący z dwoma ostrzami, 1 zegarek srebrny, 1 portfel skórzany z zawartością 5,20 i 320 w rejonie czeskich, 1 kieliszka, 1 list do Józefa Włodarczyka, 1 kieliszka, oraz samoczek czeskosłowacki, 4 karty specjalne, drobne notatki w języku czeskim, 6 bransz czeskich, jedna gazeta „Prad”, kilka kalkarek z szpagatu, 4 chusteczki, 1 kufelka, 2 kolnierzyki, 1 plecak, 2 pary skarpetek, 1 ręcznik i garnuszek, kawalek mydła, 1 kaselony, dziewczka skórzana, 1 kawalek smoly czeskiej.

Poszkodowany Klein rozpoznał Vrba jako sprawcę dokonanego w nim napadu zbrojnego i oświadczył, że sprawcą był Józef Vrba, który w rejonie post. P. P. Ledzinek pow. Wawidawce Jan Szwed, jak jechał furą z Sołczy koło Brodów do Krakowa przez pewnego osobnika zamaskowanego i zbrojonego, który zabrał mu 50 groszy. Z uwagi na małą kwotę pieniędzy zgłosił poszkodowany o wypadku post. P. P. w Ledzinku dopiero dnia 21 czerwca br.

Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że owego rabunka dokonał Józef Vrba.

— 0 —

ECHA JUBILEUSZU WICEPREZYDENTA SARREGO. Po uroczystości w sali Rady miejskiej i wspólnym zdjęciu fotograficznem odbyło się o godzinie 215 w małej sali Starożytności składkowe śniadanie, w którym wzięło udział prezydent miasta, zastępca prezydenta, dyrektorzy miejskich zakładów i starsi urzędnicy magistratu. Zebranie towarzyskie, we własnym i ściślejszym gronie miało cechę niezwykłej serdeczności. W pierwszym towarzysze komisarz rządu Dr. Wawrusch podniósł, że czyniący jubilat w jego trudnych obecnych obowiązkach zawsze pomagał mu swoją radą i szczerą okazywał przyjaźń, dyrektor gazonów inż. Salfert podkreślił za usługi wiceprezydenta Sarrego dla zakładu miejskich polonów, w drugim szeregu ta i oznajmił, że porwolił sobie złożyć na jego ręce zebrana przez urzędników kwote 1000 zł., z prośbą o przeznaczenie na odpowiedni cel. — Z niemielszą szczerością i pięknym dźwiękiem charakteru i niezmiernymi pracownictwem jubilat przedmówił dyrektor Izby okrędkomowej Krzyżanow-

ski. St. rada Kubalski w dowcipnem przemówieniu toastował na cześć prezydium miasta.

Jubilat, dziękując za okazane serdeczne uczucia zebranych, kiedy już o jego pracy tuż mówiono, „zdradził tajemnicę”, że on właściwie pracuje już 55 lat. Praca jednak na poprzednich stanowiskach nie dała mu tej satysfakcji, co obecna, tutaj bowiem puła sposobem obowiązkami może być wcale nie przyjemniejsza. Ze jeszcze nie miał wspaniałego młodości do wielka łaska Nabuzęnego, który mu się dotychczas nie skąpi. W serdecznych słowach podziękował wódcowi Drowi Wawruschowi i Drowi Wielgosowi za koleżeńską życzliwość i przyjaźń, za stosunek z nimi przy pracy dla miasta zawsze szczerzy i nigdy nie zamany, oraz urzędnikom za popieranie go i współdziałanie w urzędowaniu, z zyczeniem, aby tak samo, jak do niego, odnosił się później do jego następców.

„Sereg toastów zakończył st. rada Dr. Zawadzki staropolskim „Kochaliśmy się”.

Podczas śniadania dzieki bezinteresowni uprzejmości pułkownika Kruk-Szostera, przyrzekała orkiestra 20 p. p.

W dalszym ciągu grabulczy otrzymał wiceprezydent Sare czczenia od rektora Unsw. Jagiell. Dra Rostworowskiego, przyrzecz Tom. technicznego, prof. Sikorskiego imieniem komisji budowlanej Unsw. Jagiell, od Związku właścicieli realności W. Krakowa pod przewodnictwem prezesa Dra Schneidra, ze Lwowa od prezydenta Neumanna, Franciszka Zamostkiego, redaktora Zawadzkiego, z Krypnicy od wiceprezydenta Rollogo, redaktora Konopińskiego i wielu innych.

ZMIANY W WOJEWÓDZTWIE KRAKOWSKIM. Wojewoda krakowski zwolnił radcę wojewódzkiego Rudolfa Krawczyńskiego i tego w związku z oddziałem bezpieczeństwa publicznego i prasy, poruczącą mu inny przydział służbowy w urzędzie wojewódzkim.

PODWYZKA KORNORNEGO. W notatce wzorzystej pod tym tytułem zakradł się błąd drukarski. Mianowicie kornorne za jednokopijowe mieszkanie (z kuchnią) wynosi od 1 bm. 31 procent przedwojennego kornornego, a nie 36 proc. jak mylnie wydrukowano (a wic za 10 korn 325 zł). Natomiast 36 procent przedwojennego kornornego wynosi kornorne za 2—3 pokojowe mieszkanie (z kuchnią). Nadto 7 procent przedwojennego kornornego ma być wliczone w mieszkanie, a nie obocznie (wywóz śmieci, wyplatanie kornornów, oświetlenie, stróż).

WYJAZD KOLEJNY WAKACYJNEJ UCZNIOU DO POREBY WIELKIEJ został z powodu przerw w komunikacji odwołany na poniedziałek o 8 rano z dworca krakowskiego.

EGZAMIN DOJRZAŁOŚCI W PAŃSTWOWYM GIMNAZJUM SW. ANNY W KRAKOWIE odbył się dnia 8 i 12 czerwca br., pod przewodnictwem prof. Unsw. Wp. Ludwika Piotrowskiego. Świadectwami dojrzałości otrzymali: Basy Julliusz, Dudek Marian, Epstein Jerzy (cel), Baer Stefan (cel), Gliński Marian, Grabarski Edward (cel), Grzech Józef (cel), Janik Stanisław, Jarosz Franciszek, Kirschenbaum Józef (cel), Kluzek Czesław, Korman Władysław, Leszczak Alfred, Liebling Otto (cel), Lorenc Fr. (cel), Lubaczewski M. Kardeczyk J. (cel), Michalski Leon, Miernik Zbyszko, Mohyla Roman, Morgenstern Zygmunt, Piotrowski Czesław, Prokaska Rudolf (cel), Rubinowicz Basia, Rosolowski Józef (cel), Szabostowski Paweł (cel), Żelizer Zygmunt, Zieliński Tadeusz, Gasior Władysław (prywatysta). — Nie reurowano żadnego kandydata.

W PAŃSTWOWYM GIMNAZJUM IM. SW. ANNY W KRAKOWIE egzamin uprzedni eksternów w terminie jesiennym odbędzie się 21 i 22 września. Pisemny egzamin dojrzałości 24, 25, 26 września. Uszny egzamin dojrzałości rozpocznie 28 września.

STAN CHOROBU ZAKAZNYCH W KRAKOWIE w czasie od 21—27 czerwca przedstawiał się następująco: na szkarlatynę zachorowało osób 6 (w tym 2 obce), na czerwonkę 5, na tyfus brzusyczny 1, na odrę 19, na odrę 1, na ospę wietrzną 4, na kolusz 3.

OFIARA POWODZI. Władysław Rogala, zam. w Podgórze przy ulicy Józefińskiej przy wydobychaniu drzewa z Wisły wpadł i utonął.

AMATOR SPIRYTUSU, ALE DENATUROWANEGO. Regina Daner, właścicielka sklepu przy Pl. Narutowicza 10 w Krakowie, w czasie od 26 do 30 czerwca skradła jej nieznaną sprawca beczkę ze spirytusem denaturowanym (około 150 litrów) wartości 130 zł.

ŚMIERĆ POD KOŁAMI POCIĄGU. Dnia 30 czerwca o godz. 22:40 należał pociąg pospieszny kolo rogątki Łobzowskiej na kolejarza Kozę lat 62 zam. w Łobzowie. Niebezpieczny ponosił śmierć na miejscu.

— 0 —

TEATRY I KONCERTY

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś i do niedzieli włącznie daje warszawski teatr „Qui pro tunc” rolę p. „Italo Cronaca”. Wobec krótkości gościnny teatr „Qui pro tunc” rewja ta powtórzoną będzie tylko kilka razy.

Z TEATRU BAGATELA. „Dybuk” pod kierunkiem reż. H. Barwińskiego p. p. Barwińska Leonia, Zbuckim, Kwiatkowskim, Turkim, Wesołowem, Słepowskim, Kolman, Dobrzańskim, Wasilewskim, Sztynderem, Wysockim, Heniowskiem, Miedzińską, Zborowską, Gorayską, Romowicz, Waleśką, Chmińską, Osuchowską, Feternerem, Solborem i innymi grany będzie do końca b. tygodnia.

OPERETKA NOWOŚCI. Dziś we czwartek „Księża Nancy” z Kramarową Czerkociową, Marzyczką, Sempolińskim w rolach głównych, z parodią „Kina” czcze. W sobotę premiera operetki „Błękitna krew” z Kozłowską, Czerniewską, Dąbrowską, Sempolińskim, Cybulskim i Borskim w rolach głównych. Próby pod kierunkiem reżyserkim Sempolińskiego a muzycznym dyr. Walewskiego odbyją się do końca. Atrakcją tej operetki ma być występ Sempolińskiego jako kobiety.

PRZECIW ZWIŃCIEU OPERY WE LWOWIE. Z powodu uchwały rady miejskiej we Lwowie o zwinieniu opery, odbył się we Lwowie w niedzielę wiecze publiczny, zwolony przez Związek Międzywojewódzki Sempoliński w imieniu artystów, w parodię „Kina” czcze. Dyrektorem dyr. Schillera, który oświadcza się za bezwarunkowe utrzymanie opery i przeciw zamierzonym redukcjom teatrów. Zebranie zakończyło się uchwaleniem rezolucji, wywołanej radę miejską do reasumpcji szkodliwej uchwały. Ponadto wysłano odpowiedni telegramy do premiera Grabskiego, marszałka Sejmu i Senatu oraz posłów i senatorów miasta Lwowa.

W poniedziałek, na zarządzenie Związku Artystów Polskich, w wydzyskiej teatrach w Polsce podczas 15-ku przedstawiało wziętym akcję na 3 minuty i wygłoszono przemówienie protestacyjne. Wymieniony związek zwrócił się do protestem do premiera, ministrów spraw wewn., oświetlenia, pracy i do klubów sejmowych.

Odruch oburzenia był to powszechny, że zmniejszy władze miasta Lwowa do zastanowienia. W sobotę komisja teatralna po trzygodzinnym naradach podjęła jednomyślnie uchwała zwrócić się do rady miejskiej z prośbą o reasumpcję uchwały, postanawiającej zwinienie opery. Zapropony po tej uchwałę przez Neumana oświadczył, że zwoła w tym celu posiedzenie rady miejskiej na sobotę 4 lipca.

— 0 —

Z Polski

SUKCES PPS W WYBORACH DO RADY MIEJSKIEJ W LEŻYCYU. W dn. 14 czerwca odbył się wybory do Rady miejskiej. Zgłoszono cztery listy. Lista Nr. 1 PPS otrzymała 893 głosów z 9 mandatów; lista Nr. 2 otrzymała 189 głosów i 1 mandat; lista Nr. 3, dyrektor burmistrzowa 1594 głosów 9 mandatów; lista Nr. 4, błąk narodowy 672 głosów 17 mandatów. Głosowało 82 proc. uprawnionych do głosowania. Należy zaznaczyć, że dotychczas w Radzie miejskiej w Leżycy PPS nie miała ani jednego radnego. Wobec tego, że miejscowa organizacja PPS jest świeżo zorganizowana, przelo na liście PPS zgłoszono tylko trzech kandydatów. Fakt zdobycia 893 głosów jest wielkim sukcesem. Nawet w takiej miasteczce jak Leżycy wpływ polityczny ma wielką szybkością. Cóż więc oczekiwać, że chętna zdąży do nowej ordnacji wyborczej.

Z POLITECHNIKI LWOWSKIEJ. Rektorem na r. 1925/26 został wyznaczony prof. Dr. Jerzy Mostkiewicz, dziekanami Wydziału inżynierji ładowej i wodnej prof. inż. Kazimierz Zipser, wydziału architektonicznego ponownie prof. Dr. Adam Kurylow, wydziału mechanicznego prof. inż. Gabriel Skolnicki, wydziału chemicznego ponownie prof. Dr. Czesław Rezczyński, wydziału rolniczo-lasowego prof. Dr. Adolf Jasz, ogólnego prof. Dr. Wojciech Krubawka.

BRONOWA WALKA Z BANDYTAMI. Policja państwowa województwa lwowskiego po dłuższej obserwacji osaczyła w Krakowie w ul. Wład. Nowy, Duka, bandę Karola Mitkowskiego grasującego w województwie lwowskim i po dłuższem obciążeniu przy współdziałaniu policjantów województwa krak. ujęła członka tejże bandy Michała Maczuga z dwoma kolegami. Sam Mitkowski i drugi członek tej bandy Józef Mucha zostali zabici. Strzelanina trwała od godz. 8 do 13-jej dnia 23 czerwca 1925. Przy czem jeden wywiadowca i jeden mundurowy zostali ranni.

Kradzież radu wartości 5000 dolarów

Onegdaj wydarzyła się we Lwowie kradzież, jakiej jeszcze nie zanotowano.

Oto na oddziale chorób kobiecych lwowskiego szpitala, prowadzonym przez profesora Solowija, pozostałe na kuracji pani S., żona dyrektora Jednej z ukraińskich instytucji finansowych. Pani S. choruje na raka macicy. Leczone ją radium, który znajdował się we fiolece, otoczonej tamponem z gazy. Codziennie gazę zmieniano. Onegdaj kuracja miała być ukończona i poraz ostąpił zastoso- wany ten zabieg. Gdy lekarz odwarł plaster i chciał wyjąć tampon, spostrzegł z przerażeniem, że cena fiołka z radem gdzieś zniknęła. Pani S. zeznała, że przez cały czas była przytomna i rle

spala. Jakim więc sposobem popełniono kradzież? Nikt oby na sale szpitalna nie wchodził. Była tam tylko lekarze i personal szpitalny oraz dwi- krzyżownic dwukrotnie odwiedział chorą jej małż. Poszukiwanie skarbu rozpoczęło w ten sposób, że sprowadzono oddział robotników miejskiego zakładu kanalizacyjnego najdokładniej przeszukali wszystkie urządzenia kanalizacyjne szpitala. Skradziony rad przedstawiał wartość 5,000 dolarów, i stanowił własność prywatną dr. Meiselsa, który wyjechał do do szpitala. Wład- „skarbu” powiększyła i ta okoliczność, iż wó- gnie jest on nawet za obryzmnie sumy bardzo trudny do nabycia.

— 0 0 —

NIEWZYLKA BURZA WE LWOWIE. W poniedziałek o 8 wieczór rozszalała nad miastem straszliwa burza. Stramienie wody wyrwały ka- mienie, mazały brzoła. Półgodzinna ulewa nagrom- dziła taką masę wody, że wstrzymało musiano na dłuższy czas ruch tramwajowy. W wielu miej- scach woda dostała się do suteran, zalewając miesz- kania i piwnice.

Czynna była również straż pożarna, wzywana do wypompywania wody z domów; przy ul. Ple- karskiej l. 7, gdzie zalana została mieszczka żyła tam w suteranach piekarnia, ul. Fredry 9, gdzie mieszczą się piwnice kawiarni Szkolnej i wielu innych. W domu przy ul. Plekarskiej l. 26, woda, przeciekająca przez dźwiarzy dach, dostała się na strych, co spowodowało runięcie sufitu w miesz- kaniu p. Zimmermana. Na szczęście nikt nie był w tej chwili obecny. W czasie burzy pedził ga- woska na koniu od strony Krzyweczu k Łyczka- kowskiej, rogate 14 letni uczeń Władysław Zym- bowicz, syn inwalidy; właściciela klosm. Jeździł on do stawku na Łonszańskich ciemk wyka- pańka obok tartaku „Ligocin” przy dworcu Łyczka- kowskim, piornik zabił chłopaka wraz z koniem.

ZAMACH SAMOBÓJCZY. Z Cieszyńska piza- nia; dnia 11 sierpnia dokonał w nocy zamach samobójczy plutonowy Kawraczy z 4 pułku strzelców podhalańskich w Cieszynej. Kula pisto- letowa przeszła przez serce, desperat żyje. Na sto- sunki, w tym pułku panujące, rzuciła światło nowo- dorożka pułkownika Witwickiego, oraz interpelacja wniesiona w tej sprawie w Sejmie. W myśl tej interpelacji, a tembardziej z powodu świętego zamachu samobójczego, ministerwo spraw wojskowych powinno w tym pułku prze- prowadzić dokładne śledztwo i wydać zarządze- nia szańce.

DEMONSTRACJA NAJMŁODSZYCH REPR- OBOWANYCH. Najmłodszy wychowawczko szkół — więc niezarządn, oczywiście jakimiś morder- cami pomysłami, jak dokonane w Wilnie, jak za- wczasu podobno wykryte w Grodnie...

Rzecz działa się zresztą nie na kresach, lecz w Łodzi... Oto po rozładunku cenzur w szkole powze- chnej Nr. 30, przy ul. Zawadzkiej 9, uczniowie, którzy wsiadkę niedziałającego podstępu, nagle zostali postawieni na drugi róg w tej sa- mej klasie, wylegli gromadnie przed białym, następnie stormowali „pochód” i ruszyli w stronę ulicy Piotrkowskiej. Po drodze dzieciarnia rwala na kawalki otrzymywane świadectwa i wznosiła wro- gie, skierowane przeciw nauczycielstwu, okrzyki. Oryginalnej demonstracji przysparzał się rozbo- wianom tłum przechodniów. Wkońcu, ponieważ „manifestanci” tamowali ruch, rozpedził ich, zwa- biony hałasem, patrol policyjny.

ŚMIERĆ KOMISARZA POLICJI W NURTACH WISŁY. Tuż przed donoszą. W poniedziałek oko- ło 6,30 rano 6 wiecórzy wybrali się ludzie na prze- jazdkę po Wiśle kierownik miejscowej ekspozy- tury śledczej kom. Alons Majer, kom. Władysław Celary, podkom. Lucjan Gałczyński, asp. Tadeusz Danko, z okr. urzędz policji politycznej oraz por. rezerwy Roman Kotarski. W chwili gdy łódka znajdowała się na środku rzeki, w odległości oko- ło 600 m od Torunia powstał silny wichur, a wy- stępowa wskutek tego duże fale przewodziły łódki i komisarzy Majer i Celary utknęli, powstałi wtrawiali się przy pomocy rybaków. Zwiótk to- pielców dotąd nie wydobyto.

ZAMIANA CIAŁ W KOSTNICY I WEDRÓWK- ACH Z TRUMNA. W szpitalu św. Ducha w War- szawie zmarł Jan Grobelnicki, tokarz, mieszka- niek szkiełce Mokotowa. Do kostnicy zgłosiła się rodzina śp. Grobelnickiego z prośbą do grabarza Walencjaka, o ubranie w przyniesioną odzież zmarłego. Walencjak, zgodnie z życzeniem, ubrał zmarłego i włożył do trumny, poczem rodzina zabrała trumnę samochodem do Pruszkowa. Na-

zajturz zgłosiła się do kostnicy rodzina śp. Bro- dnickiego i ku swemu wielkiemu przerażeniu nie- wnie odkryła ciało. Wówczas grabarz po przeczytaniu kartki znajdującej się zwykle na płu- cu trupa stwierdził, że zaszła fatalna pomyłka. Wobec tego, telefonicznie wstrzymał pogrzeb re- kowanego Grobelnickiego. Wczoraj śp. Brod- nickiego przywieziono do kostnicy i zwrócono ro- dzinie. Gdy w południe przewiezono samochodem do Pruszkowa już prawdziwego Grobelnickiego, policja na ul. Wolskiej zatrzymała auto i polecia- przemieścić trumnę do 22 komisariatu, ponieważ przewożenie zwłoki nie w trumnie metalowej, lecz drewnianej. Po upływie godziny trumna z niebo- szczymy znowu wróciła do prosektorium.

DWA WYPADKI KOLEJOWE. Onegdaj zdar- ła się katastrofa kolejowa przed stacją Bociąg- kolo Strjya, na linii Stanisławów-Strjy. Pociąg o- sobowy, wjeżdżający na stację, wjechał na pod- łożę towarowy, który stał na tysiącym torze. Nie zauważył tego ani maszynista, ani też znajdujący się na parowozie inż. kolejowy Mahler i starszy rada kolejowy Duża, który dopiero w ostatniej chwili, już przed parowozem pociągu towarowe- go, dostrzegł niebezpieczeństwo i zeskoczył z ma- szyny. Inż. inwalid, znajdując się na parowozie, doznał kontuzji. Inne ciężkie obrażenia odniósł również prowadzący pociąg. Bauer, który prze- jechał i ciężki ranny kilka osób, wśród nich pewien major. Nikt nie poniósł śmierci. Oba paro- wozy są silnie uszkodzone.

Mnie fatalnie skończył się wypadek kolejowy, który zdarzył się na stacji Nadwórna. Oto ze Sta- nisławowa do Delatyna jechał pociąg towarowy. Penieważ na wagonach nie było lamulowców, przeto maszynista, który przagnął przed zwrotni- ką Nadwórnej pociąg zatrzymać, wysł hamulców automatycznych. Gwałtownie zahamowanie wy- stąpiło zdenerowanie i straszenie 8 wagonów, wskutek tego, że parowóz dodany do tego pociągu był zie- lenie nieodpowiedni. Mianowicie na linjach gór- skich, zwłaszcza przy pociągach towarowych, używa się maszyn lekkiego typu. W tym zaś wy- padku pociąg, który uleł wypadkowi, ciągnął pa- rowóz z rodzaju najsilniejszych, jakie mamy. Na szczęście wypadku z ludźmi nie było. Nie wiele jednak brakowało, by katastrofa ła podległa za sobą i ludzkie ofiary, gdyż w chwili pomec wie- chał z przeciwnym kierunku pociąg pasażerski sam tor, na którym znajdował się pociąg towarowy. Maszynista pociągu osobowego gwał- townie zahamował i tym sposobem zapobiegł no- wej katastrofie.

SAMOBÓJSTWO DYREKTORA FABRYKI. — „Kurier Poranny” donosi, że dyrektor fabryki ma- szyn roślinolego pod firmą „Alina”, mieszcający się na Pradze, Otto Westergart popełnił samobójstwo przez powieszenie. Przyczyną samobójstwa były podobno niepowodzenia handlowe.

ŚMIERĆ KOLEJARZA W SŁUBICIE. Z Błęska donoszą, że 29 czerwca o godzinie 1430 zabity został kontrolor zwrotnic Niemczyk z cause peł- nienia służby. Zabity zostawił żonę i 9 dzieci.

— 0 0 —

Z zagranicy

KONFISKATA MAJATKU STAMBOLISKIE- GO. Po upadku rządu Stamboliskiego Izba cywil- na sońskiego sądu apelacyjnego niezwłocznie przystąpiła do rozpatrzenia skargi, żądającej kon- fiskacji całego majątku Stamboliskiego i rządu Stamboliskiego oraz b. deputowanego Bojoidewa. Obecnie, po wielu miesiącach badania sprawy, za- padł wyrok, mocą którego zostaje skonfiskowany na rzecz państwa cały majątek, jaki należał do obu wyżej wymienionych polityków, a który został przez nich nabyty w okresie pomiędzy ro- kinem 1919 a 1923. Majętnością i fundusze, jakie na- leżały do Stamboliskiego, oceniane są na 50 z gr- mióńców lewów. Prasa sońska, omawiając po-

wyższy wyrok, zaznacza, że obaj politycy w chwili swego dojścia do władzy nie posiadali żad- nego majątku, potem zaś w tak krótkim przeciągu czasu stali się milionierami.

650 LETNIA ROCZNICA AMSTERDAMU. Na pamiątkę faktu, iż przed 650 laty nazwa Amster- damu pojawiła się poraz pierwszy w historii, mia- sto Amsterdam zamierza uczcić tę rocznicę przez zorganizowanie wystawy, która będzie umiesz- czona w muzeum państwowym i muzeum miejs- kiej. Wystawa obejmie obok pamiątek history- cznych również dzieła mistrzów, które stanowią wielką przeszłość artystyczną miasta. Holandia przysła do Amsterdamu liczne skarby z tej dzie- ziny, pochodzące ze zbiorów prywatnych i pu- blicznych. Jednocześnie zagranica zechciała wziąć udział w wystawie przez nadesłanie najślicz- nych obrazów. I tak Akademia w Sztokholmie zgodziła się na przysyłanie swego najbolszego Rembrandta „Sprzyświecenie Claudiusa Civilisa”, które to dzieło będzie można oglądać poraz pier- wszy obok „Siary nocnej” oraz „Synyda si- kienickiego”. Ameryka będzie reprezentowana przez polskie dzieło „Chorąży”, będące własno- ścią sz Józefa Duvoona. Ponadto będzie można urzyć na wystawie portret własny Rembrandta ze zbiorów lorda Iveagha i „Młodego człowieka” dzieło Rembrandta ze zbiorów prywatnych. Fran- cja będzie reprezentowana przez wielki obraz „Fabius Maximus”, należący do Karola Sedimey- era. Wystawa będzie otwarta od dnia 3 lipca do 15 września.

NA PAMIĄTKĘ PIERWSZEJ LOKOMOTYWY. Przedstawiciele koleiniczka 32 państw, biorący udział w międzynarodowym kongresie kolejarzy w Londynie udali się do miejscowości Darlington, skąd przed stu laty wyruszył pierwszy po- ciąg. Pierwsza lokomotywa wybudowana w 1825 r. zostanie uruchomiona i odczbie przejazd paru kilometrów, za nią zaś będzie podążał parowóz ostatniego typu.

KATASTROFA KOLEJOWA NA SYBERJI. Po- ciąg kolei transsyberyjskiej wyjechał stę w no- bliczu Nowomikolajowska. 7 osób zostało zabitych, 32 ranne. Sądzą, że katastrofa została spowod- wana zbrodniczymi zamachami.

Wiadki i zgrupowania

ZEBRANIE DYSKUSYJNE dla towarzyszek i towarzyszy biurocracy czynny udział w pracy partyjnej i doświ- kobiet odbędzie się w poniedział- ek 6 lipca o godzinie 7 wieczorem w lokalu Rady Robotniczej PPS. Referat na temat: Stanowisko kobiety w ruchu socjalistycznym wygłosi tow. Wiesław Wobnot. Chcący brać udział w dysku- sji powinni przeczytać broszury: Dr. Otto Bauer „Dioga do socjalizmu” i Henryk Bógdzanski „Dla- czego jestem socjalistką?” Obie broszury do na- bycia w Bibliotece Robotniczej ul. Dunajewskiego 5 i 1 p.

WIEC PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH ZAG- LEBIA KRAKOWSKIEGO W JAWORNIE. W niedzielę 5 lipca o godzinie 1330 po południu od- będzie się w Jawornie w sali Szkoła wiec pra- cowników umysłowych zagłębia krakowskiego, z następującym porządkiem dziennym: 1) sprawa masowych redukcji i bezrobocia pracowników u- mysłowych; 2) zabezpieczenie emerytalne i pro- jekt rządowy ustawy o ubezpieczeniu pracow- ników umysłowych; 3) cele zadania pracowni- ców w związku z reformą w polskim obrę- d. Na wiec ten zostali zaproszeni posłowie tujejsze- go okręgu.

Repertuar

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO
Codziennie teatr. Qui pro quo: „Halo Ciołka!”

TEATR BAGATELA
Codziennie: „Dybuk”.

OPERETKA NOWOSCI
Czwartek: „Książę Nancy”.
Piątek: „Książę Nancy”.

KINOTEATR
Nowości: Błdy kobiet kochających, oraz: Na kre- dyt i na nędzę.
Promieły: Wyspa zatopionych okrętów — z Anna Nielsen i Miltonem Silsem.
Reduta: Król kolejowy, dramat amerykański w 12 aktach.
Sztuka: Samum.
Uciech: Dziewięć Wschodu.
Wanda: Dziecko losu, oraz: Partycy pokera.
Warszawa: Straszna godzina. Ponadto komedia,

